

СЯЛЯНСКАЯ НІВА

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі: ВІЛЬНЯ,
ПОЛАЦКАЯ 4. — (WILNO, POŁOCKA 4).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 6 га-
дзін апрача сьвята.
Газета выходзіць раз у тыдзень.

Падпіска:

на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал.,
на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.

Цана абвестак:

на 1-ай старонцы 30 гр., 2 і 3-й — 25 гр. і на
4-ай — 20 гр. за радок дробнага друку у вад-
най палосцы. Жадаючыя іншых абвестак павін-
ны звярнуцца да Адміністрацыі.

Неадкладная справа.

Моладзь усіх народаў ува ўсе часы была й ёсьць прагрэсываю. Яна заўсёды імчыцца ўперад, яна ахвотна бярэ ўсё новае, харошае, брацкае, справядлівае і праводзіць яго ў жыцьцё. Яна ў большасьці сваёй не баіцца працы, лічыць яе неабходнай у жыцьці кожнага чалавека. Яна-ж ёсьць магутным фактарам у пашырэнні веды сярод свайго народу. Вось чаму ўсе народы ўва ўсе часы лічылі сваю моладзь апорай, авангардам свайго існаваньня, не шкадавалі ані матар'яльных, ані духовых сродкаў, дзеля яе арганізацыі.

Даволі ўспомніць старавечнаю Грэцыю, Рым, дзе моладзь была пад бязустаным даглядам гаспадарства, каб зразумець, наколькі гэтай справе прыдавалі значэньня ў тых часы. Дый цяпер у культурных краях Заходняй Эўропы гэтая справа стаіць на вялікай вышыні. Асабліва шырока пастаўлена арганізацыя моладзі ў Амэрыцы. Тамака гэтая арганізацыя дайшла вялізарных разьмераў. Моладзь кожнае вёскі, мястэчка, злучаюць у Амэрыцы ў свой саюз, дзе, пад кіраўніцтвам адданых гэтай дзелу людзей, расьце, разьвіваецца, вучыцца, аддыхае. Маюць свае часопісы, кнігі, бібліотэкі, народныя дамы, і кожны, хто дзеля тых, ці іншых прычынаў ня мог вучыцца ў сьценах школы, можа лёгка гэта папоўніць сядзячы сабе ў хаце.

У нас-жа ў Беларусі такой арганізацыі зусім няма. Наша моладзь, асабліва сялянская, пакінена сама-сабе. Жыцьцём яе мала хто цікавіцца. І вось пакіненая сваім сілам нашая вясковая моладзь саматугам пачынае прабіваць сабе дарогу да лепшай долі. Ладзіць вечары-опэтаклі, канцэрты, лекцыі, арганізуе бібліотэкі-чытальні, народныя дамы. Усё гэта паказуе, што нашая сялянская моладзь, прачынаецца ад сну і гатова ўжо да сур'эзнага, арганізацыйнага будаўніцтва свайго жыцьця. Неабходна толькі тое, каб гэтую выпадковую не арганізаваную працу нашай моладзі—злучыць, звязаць у адну цэласць, у вадзін цэнтр адным словам трэба стварыць *Беларускі Сялянскі Саюз Моладзі*.

Гэта была-б арганізацыя чыста культурна-асьветная, дзе-бы нашая моладзь магла праявіць сваю самадзейнасьць у шырокім маштабе, ме-ла-бы абарону, памогу, пляноваю сыстэмаю для свае працы. Нашым пяслом, ці культурна-асьветным таварыствам, прыкладам Бел. Інст. Гасп. і Культуры, трэба сур'эзна заняцца гэтай сываю, пачаць якія-колечы крокі дзеля арганізаваньня такога саюзу, бо гэта справа неабходная ў жыцьці нашай моладзі. Цяжка глядзець на моладзь, каторая працуе, траціць свае сілы неарганізавана, бязь ніякага пляну, а так сабе выпадкам, тады калі ёсьць поўная магчымасьць з боку нашых паслоў, ці культурна-асьветных таварыстваў памагчы ёй выбрацца на дарогу і ўжо арганізаванай дарогай разьвіваць свае культурныя сілы, сваю самадзейнасьць дзеля нашай многапакутнай Бацькаўшчыны.

Канст. Матусэвіч.

Да ведама падпішчыкаў.

«Сялянская Ніва» акуратна выходзіць у кожны чацьвер нараніцы. На ўсе пошты ў Заходняй Беларусі прыходзе найпазьней на другі дзень, гэта значыцца ў пятніцу. Калі ў гэтым часе падпішчык не дастане газеты на пошце, няхай аб гэтым паведаміць у адміністрацыю «Сял. Нівы».

Прыняцьце АБСА у сябры СІЕ.

(Паводлегутаркі з сябром прэзыдыяму, што ёў прытавальную працу прыняцьця АБСА ў сябры СІЕ грам. В. Русаком і сябрамі беларускае дэлегацыі на канфэрэнцыю СІЕ).

Першая спроба ўступіць ў СІЕ (Confederation International des Etudiants, пабеларуску: Міжнародная Студэнцкая Канфэдрацыя) была зроблена ў тым самым годзе, калі АБСА (Аб'яднаньне Беларускіх Студэнцкіх Арганізацый Заходняе Беларусі і эміграцыі) залажылася, гэта знача ў 1924 г. а СІЕ мела сваю чарговую канфэрэнцыю тады ў Варшаве. Дзякуючы няўдаласьці беларускага дэлегата, які ўжо стаў зьменатычкікам, беларускае студэнства тады ня было прынята.

Праца АБСА пасля такога няўдачы з вонкавага боку як-бы замерла, але ўнутры вялася і стараліся дабіцца зацьверджаньня статуту чэскаю ўладаю. Толькі ўлетку 1926 г. статут быў зацьверджаны і АБСА мела сваю нараду ў Празе, дзе было пастаноўлена зрабіць усе формальныя заходы ў СІЕ аб прыняцьці ў сябры. Заходы былі зроблены і цэнтраля СІЕ паведаміла, што пытаньне прыняцьця будзе разглядацца на канфэрэнцыі СІЕ, якая мае быць 18—28.VIII. 1926 г. ў Празе Чэскай. Цэнтраля СІЕ ёсьць у Брусэлі (Вэльгія). Заданьне паўстала нялёгкае, трэба было прыгатавацца да канфэрэнцыі, выдць бюлетэнь, увайсці ў зносіны з асобнымі студэнцкімі арганізацыямі, асабліва ўкраінскімі, грузінскімі, англіцкімі, чэскімі і іншых народаў, як найшырэй інфармаваць эўрапейскія студэнцкія арганізацыі аб Беларусі і беларускім студэнцтве. Адсутнасьць мінімальнага сродкаў давалася адчуваць асабліва. Ня глядзячы ні на што, праца павялася. Да таго яшчэ шмат сяброў праўленьня АБСА разьехалася на лета на практыку. Прышлося вясці працу адзінкам, што асталося ў Празе. Выдатную помач далі некаторыя сябры Сялянскага Саюзу, бестароньне падходзячы да справы. Беларуская дэлегацыя складалася з трох сяброў; старшынёй яе быў сябра Я. Ермачэнка. Пасля афіцыйнага адкрыцьця канфэрэнцыі СІЕ ўся праца вялася па камісіях, а потым для канчальнага зацьверджаньня прадстаўляліся ўсе прастудаваныя пытаньні пленуму. Справа беларускага студэнства, як новаўступяючага сябра, разьбіралася ў камісіі прапаганды. Было ведама, што проці ўходжаньня АБСА ў СІЕ ёсьць два пратэсты: адзін ад рускага чарнасоценнага студэнцтва, арганізаванага ў ОРЭСО, а другі падалі беларускія „паступоўцы“,—тварцы „Праменя“ ізь зьменатычкікамі. Было дзіўна і сьмешна, але ня шкодна для беларускага студэнцтва. Узьнімаецца пытаньне: што можа быць супольнага паміж ОРЭСО (чарнасоценцамі) і зьменатычкікамі БСРР? Але інтарэсы іх зьйшліся. Стала ясна, што яны хочудь хоцца ўсе проці беларускае культуры і наагул проці беларускага адраджэньня. Як ведама, зьменатычкікі беларускія не далі навет кніг на выстаўку беларускую. Гэта мусіць быць запамятавана і трэба добра ведаць усім, хто непряцель нашае Бацькаўшчыны. Прапагандная камісія, што забрала падробня весткі аб АБСА і наагул аб беларускім студэнцтве, не звярнуўшы ніякае ўвагі на пратэсты, перадала 26.VIII.26. справу ў пленум дзеля прыняцьця. Пленум канфэрэнцыі СІЕ, пасля зрафэраваньня нашае справы кіраўніком прапаганднае камісіі, прыняў АБСА аднагалосна ў сябры. Прыхільна адносіліся да Беларусаў: Англічане, Швайцарцы, Мадэары, Эстонцы, Латышы і інш., ня кажучы ўжо аб Украінцах, якія наагул выдатна памагалі ў працы і інфармацыі аб Беларусі. Няможна абыйсьці моўчкі, каб не падзякаваць старшыні ЦЭСУСа (Цэнтральны

Саюз Украіне. Студэнцтва) Арэлецкаму і украінскай дэлегацыі. Палякі адносіліся не станоўка: ані за, ані проці. Эўрапейская прэса справу прыняцьця Беларусаў апісала ў большасьці-даволі аб'ектыўна.

Факт прыняцьця ў Міжнародную Студэнцкую Канфэдрацыю, у якой ёсьць 400.000 сяброў ёсьць важным фактам у гісторыі беларускага студэнцтва. Тут былі прыняты і прызнаныя Беларусы як студэнцтва асобнае нацыі і гаспадарства, ведаючы, што незалежнасьць хоць і на паперы, але маем. Што да далейшае працы АБСА, прынятага ў СІЕ, як арганізацыі апаалітычнае, якая прадстаўляе студэнцтва Заходняе Беларусі і эміграцыі, а таксама па магчымасьці інфармуе эўрапейскае студэнцтва аб беларускім студэнцкім жыцьці ў БСРР і ССРР, прадстаўнікі АБСА адцемлілі, што на выпадку, калі-б студэнцтва ССРР і беларускае БСРР ўступала ў СІЕ, якая хоча навязаць зносіны з студэнцтвам радавых рэспублік, то АБСА ня будзе гэтаму перашкаджаць, будзе старацца аб'яднацца, паколькі будзе магчыма. Беларускае студэнцтва БСРР, калі будзе ўступаць у СІЕ, сказали прадстаўнікі, пажадана каб уступалі асабліва, самастойна на прыёму свае гаспадарсьцвеннасьці, а ня зьліваліся ў агульным усесаюзным (рускім) мору. На выпадку немагчымасьці ніякае камбінацыі для супрацаўніцтва, АБСА будзе самастойна прадстаўляць беларускае студэнцтва Заходняе Беларусі і эміграцыі. Чарговым заданьнем цяпер ёсьць прыгатава да канфэрэнцыі АБСА, а таксама прыгатава да канфэрэнцыі СІЕ на 1927 г., якая мае быць у Рыме. У канцы прадстаўнікі АБСА выказалі надзею, што пачынаючы беларускага студэнцтва, якое мела добрую ўдачу, беларускае грамадзянства выйдзе на сустрэчу і будзе па меры сіл памагаць у агульна-беларускай працы, працы інфармацыі і прапаганды аб беларускім народзе і Беларусі наагул і супольнымі сіламі дабівацца ў жыцьцёўленьня нашых культурных і нацыянальных імкеньняў. —iv.

Ад Рэдакцыі. У пряднім (29) нумары „Сялянскае Нівы“ мы надрукавалі аб канфэрэнцыі СІЕ корэспондэнцыю грам. Я. Ермачэнка. Просьбе гэтага ад нашага корэспондэнта мы дасталі стаццю, каторую таксама друкуем, бо ў ёй ёсьць значна новага, не закранутага ў меншай корэсп. грам. Я. Ермачэнка. Ад сябе адцемім, што СІЕ ёсьць адзіная міжнародная арганізацыя, дзе зарганізавана блізу-што ўсё студэнцтва Эўропы і іншых частцін сьвету, а дзеля таго выкарыстаць гэты для пашырэння ведамасьцяў аб Беларусі надта важна. Аб Беларусі заганіцаю надта мала ведаюць. Беларусы як-бы не ўваходзяць у агульна-людскую сям'ю, ад гэтага шмат траціць у адношаньні нацыянальным, культурным і гаспадарскім. Думаем, што ўсё беларускае студэнцтва, бяз розніцы палітычных паглядаў, ня глядзячы на тое, што Бацькаўшчына так парэзана на часткі палітычна нашыма „прыдэлямі“, зможа паразумецца паміж сабою і будзе рабіць выступленьні супольнымі сіламі і арганізавана як і пры поўнай згодзе, адкінуўшы разам якое-бы то ні было выслушаваньне і палітыканства.

Да нашых чытароў.

Просім усіх нашых паважаных чытароў, каторыя дагэтуль ня прыслалі грошаў на падпіску, няхай канечне прышлюць грошы да 1-га кастрычніка (1.X).

Хто да 1 кастрычніка (акцябра) не заплаціць грошаў за газету, таму ад 1-га кастрычніка змушаны будзем газету перастаць пасылаць. Адміністрацыя „Сял. Нівы“.

Паллякі аб беларускай справе.

У вапшнім часе адзінкі з паміж польскага грамадзянства здаецца пераканаліся, што немагчымыя далей такія нягодныя адносіны польскага ўраду да беларускага насялення пад Польшчай, якія ёсць дагэтуль.

Выходзячы з патрэбаў і карысьці польскага гаспадарства, яны зразумелі, што патрэбы Польшчы вымагаюць накшч адносінаў, процілежным дагэтуляшнім.

З гэтае прычыны зьявілася ў „Kurjer'y Wileński'm" некалькі стацьдэў, аўтары каторых сур'ёзна стараюцца падыйсьці да беларускай справы.

Аб школьнай справе

беларускай, літоўскай і ўкраінскай напісаў п. Людвік Хамінскі ў стацьдзі „Szkolnictwo „mniej-szołsci“.

Разгледзіўшы, што павінны мець няпольскія народы ў Польшчы паводле польскай констытуцыі, п. Л. Хамінскі задае пытаньне: „А практыка?“ І адкажуе гэтак:

„Ці маем тутак прыводзіць сыягі (рады) бяспраўеў і надужываньнеў высокіх прынцыпаў, каб груба здушыць асьветныя парываньні няпольскіх народнасьцяў у нас? Ці маем тутак прыпамінаць адухцаўскія загады зьянаслаўленага міністра п. Стан. Грабскага? Ці маем ілюстраваць прыкладамі формальнае зьністажэньне школьнага ўкраінскага і блізу што абсалютнае зьністажэньне школьнага беларускага пры помачы паліцыйнага ўціску пры так званым плебісцыце школьным летась? Гэта перайшло-б межы сьядняшняй стацьдзі—будзем напасьледак борзда меці магчымасьць прывесцьдэ мэморыялы асьветных арганізацыяў „меншасцяў“, каторыя гэтаю гару здэкаў (szykan) і надужыцьдэў, тарнаваных да іх, даволі асьвятляюць.

„Ходзіць нам сьядня аб адно, каб устававіць, што дагэтуляшняя палітыка ёсць надзвычайна нізкавокая і на вельмі блізкаю мэту вылічаная. Мы любім хваліцца надзвычайнай прыцягаючай сілаю польскай культуры, маючы ў ёй вялізманьня надзеі палітыцыйныя. А тым часам марнуем палітыкаю з аднаго боку безахвацяючы і адіхаючы ўсіх непалакоў ад гэтае культуры, як прынукаю пакідавай—а, з другога боку, ў розных кураторыях (прыпомнім толькі смутнай памяці ўрадаваньне п.п. Гаўс-роўскага й Сьвідэрскага)—паўне жах, каб пр. літоўскае дзіця часам не пазнала акружаючага сьвету пераз прызму словаў змалку чутых.

„Прыклад найгарачэйшых нашых патрыётаў і незалежнікаў, што прайшлі школу прускаю або маскоўскаю—побач найдэяльнейшых эксцэленцыяў, узгадаваных у польскіх паводле мовы школах галіцкіх—зусім іх не пераконуе.

„Трэба сабе на апошчу задаць пытаньне і даць на яго канкрэтны адказ: ці Польшча ставіць сабе задачу поўнае спалачэньне ўсіх Беларусаў, Украінцаў, Ліцьвіноў, Жыдоў і Немцаў, якіх ёсць каля 10 мільёнаў чалавекаў у Гаспадарстве? Ці хто-колечы верыць, што ўдасца нам дарогаю ўціскаў дапаць у пару Лігі Народаў і варунках просьлеваенных маладога Гаспадарства тое, што не ўдалося магутным цэсарствам разборным у часох шмат накшч за цяперашнія, ня толькі ў адносінах да нас, Паллякаў, але таксама ў адносінах да тых „нягістарычных народаў“, як любяць казаць аб Беларусах, Украінцах, Ліцьвінох?

„Дык калі ў гэта ня верыцца—якая-ж мэта ў мэтодзе здэкаў і ўціску? Яка мэта калечанья мовы дзіцяці чужой ім гутаркай ад спачатнага навучанья? Ці робіцца гэта толькі дзеля таго, каб ад наймалодшых год дзіця пазнала, што сюды хтось чужы прыйшоў, каб над ім запанаваць, каб пачула сваю чужасьць і апрычоннасьць (асобнасьць), каб збунтавалася проці гвалту і каб пасеенае гэтым спосабам зарне няверы і гарчыні—выраділася некалі, як вырасьце, у буйное зелье бунту?

Ці гэта маем мэтаю?”

І далей:

„Найвялікшы час зьвярнуць з гэтае самагубнае, несправядлівае, нягоднае польскага імені, скажу балей: гаспадарска-абмыльнай дарогі ўціску—не вядучай да жаднае мэты—каб уйсьці на ўтаптанаю шырокаю дарогу справядлівасьці...”

І мы скажам: вялікі час!...

Зямельнае пытаньне ў Заходняй Беларусі разглядае п. Бор у стацьдзі „Reforma rolna a Ziemia Wschodnie“. Цан Бор добра разумее значэньне зямельнага пытанья ў нас, але падыходзіць да яго на гледзішча грамадзкай справядлівасьці, ня з гледзішча краўвага, на т не з гаспадарскага, але вылучна із спекулятыўна-палітычнага гледзішча польскай гаспадарска-вясельдзі. Паводле п. Бора Беларусаў іхняю зямлю трэба даць, бо інакш яны не перастаюць ненавідзяць Польшчы. А калі-б сталася такое дзіва, што беларускія земляробы ўпадабалі Польшчу,

дык-бы тады ім зямлі п. Бор ня даў. Гэта беларускія сяляне навінна сабе добра запамятаваць. Вычуваецца яшчэ, што п. Бор не звярнуе ўвагі на іншыя патрэбы беларускага народу (асьвета і інш.); вельмі дзіўным выглядае прызнаваньне Беларусаў толькі праваслаўных, і што беларускі селянін мае вельмі слабое нацыянальнае пачуцьдэ. Усё гэта да значнай меры лучыць п. Бора з зьдэцыйай. Можам яго запэўніць, што была калісь гэная прыемная маласьведомасьць беларускага селяніна, але часы тыя ўжо мінуліся. Беларускі сяляне ўжо сьведомыя і то ня толькі праваслаўныя, але да значнай меры сьведомыя і Беларусы-католікі, шляхта, апрача адзінак, яшчэ несьведомая, але прыйдзе пара й на яе.

Із Заходняе Беларусі.

Зьезд прадстаўнікоў праваслаўнага духавенства віленскай епархіі адбыўся ў Вільні на мінулым тыдні.

Зьезд прыняў бяз зьменаў леташні каштапіс выдаткаў духоўнай консысторыі.

Архіерэйскі дом пастаноўлена не прадаваць.

Вельмі цікаўна, што просьба праваслаўнай духоўнай сэмінарыі ў Вільні даць ёй, як гэта было ў мінулыя гады, памогі з тысячы зал. была адхінена. Пры разглядзе гэтага пытанья выясьнілася, што вялікая большасьць зьезду не здаволена з бесканечнай рэарганізацыі сэмінарыі, каторая канчальна страціла свой духоўны выгляд і ёсць звычайнай сярэдняй школаю. Сябры зьезду звачавалі ўвагу, што праваслаўнае насяленьне не называе сэмінарыю «сэмінарыяй» і лічыць, што рэфарматары, пачынаючы ад Маскаля Піліпа Марозава і еп. Антонія і канчаючы Беяўскім, зрабілі ўсё магчымае, каб сэмінарыя ня мела характару духоўнай сярэдняй школы. Сэлета астаецца яшчэ другая багаслоўская кляса (першай багаслоўскай клясы ўжо нямашака), а к налеццю (налета) зусім ня будзе багаслоўскіх клясаў.

Апрача таго, зьвернена ўвага, што віленская сэмінарыя абслужуе тры епархіі, а грошы на сэмінарыю звычайна давала адна віленская епархія. Сэмінарыя завецца мэтрополітальнай і епархія ня мае да яе беспасярэдніх адносінаў.

У канцы пастаноўлена аднавіць дзейнасьць епархіяльнага складу. Загачыкам складу зьезд абраў сьвяшч. Каўша.

Лісты.

„Птушка шчасьця“ на вёсцы.

(Вёска Лявонавічы, Нясвіскага павету).

Беларуская моладзь пры Лявонаўскай Ахвотніцкай Пажарнай Камандзе сэлета ў нядзелю 8 жніўня ладзіла ў вёсцы Лявонавічах, у Пажарніцкім будынку спектакль.

Адгуляна была п'еса ў 3х актах Францішка Аляхновіча пад наз. „Птушка шчасьця“. Ужо ад паўдня пачалі зьбірацца каля будынку людзі. Усе: і малыя і старыя сьпяшаліся падавіцца п'есаі, якая спаўнялася першы раз тутак ў вельмі ўсім зразумелай мове. Заля, у якой ладзіўся спектакль, была надта хораша прыбраная зельлем ды калёрным істужкам. У гадз. 8 увечары распачаўся спектакль. Надта добрае ўражэньне на глядзючых зрабілі маладыя вясковыя артысты-аматары. Пры слабых матар'яльных варунках, ды малой лічбе асобаў, здольных да гэткае працы, яны патрапілі хораша збудаваць сцэну, дастаць гэе патрэбнае, каб здаволіць усім вымаганьням аўтаравым. Ролю Янкі выкапаў грамадз. Сяргей Новік, ролю Маланкі—Аляксандра Новік, ролю Жыда—Лукаш Мароз, ролю Лясуна—Міхась Шынгель, Лясных Духаў—вясковыя дзяўчыны. Музыкі з в. Цякалаўшчыны падыгрывалі на йскрыпках. Уся публіка была зацікаўлена гульнёю артыстаў-аматараў, што можна была заўважыць глядзючы з боку. Старанна прыслухаваліся ўсе да кожнага слова, пільна углядаліся ў кожны рух артыстаў. Надта ўжо добра выглядала дэкорачыя 2-га акту („Рай“). Трудна было сваім вачом даць веры, што гэта робіцца на вёсцы і ў звычайным будынку. Заканчэньне п'есы было павітана гарачымі воплескамі. Пасьля п'есы хор адпяў колькі беларускіх песняў! Пасьля-ж гэтага распачаліся скокі. Музыка была добрая. Настрой паваў як найлепшы. Кожны з прысутных чуўся на гэтым спектаклі як у сваёй

хаце. Паміж іншым зь вялікай бодрасьцяй некулькі разоў адскакалі „Лявоніху“. Пазваленьне на спектакль і на скокі было дастана толькі ў 4 гадзіне на раніцы.

На спектаклі ўсім здалося, што ўжо-ж вельмі борзда мігануў час, і ўсе надта шмадавалі, што трэба разходзіцца па хатах. Зусім ужо развіднелася, калі змоўклі апошнія гукі аркестры ды вясельныя гутаркі моладзі. Жадаю ад шчырага сэрца, каб лявонаўскія артысты-аматары і ў будучыні мелі добраю ўдачу у тварэньні спектакляў, якую мелі ў першым, пры ўспаміне аб якім радасна робіцца на душы. Хай і ў нашым кутку, у якім ужо колькі гадоў ня было ніякае культурнае працы, блісьне коска асьветы.

Н.

Якія ў нас войты.

(Кругавіцкая вол., Лунінецкага пав.).

Наш войт вельмі нягодна абыходзіцца зь людзьмі. Гэтак, спаганяючы 10 зал. судовых, лаіў брыдка памаскоўску Адама Грыбоўскага. На мяне кідаўся з палецам і хацеў забраць мае боты; лаіў таксама маю маці і ўсіх у хаце. Гэтакага толькі ізьвязаць да карасінаю абліць і запаліць, а ня войтам яму быць. То што ж як гэта будзе на сьведце добра, калі войты гэтакія.

Да нас дзеля таго могуць так блага аднасіцца, што мы людзі неарганізаваныя. Каб былі мы арганізаваныя ў свой Беларускі Сялянскі Саюз, дык да нас пачай адносіліся-б. Дык закладайма Гурткі Беларускага Сялянскага Саюзу, чытайма і пашырайма сваю сялянскаю гавэту „Сялянская Ніва“.

Н. Волаз.

НАВІНЫ.

— Сьвяткаваньне 20 угодкаў беларускае прэсы было ў Вільні 18 верасьня ў 6 г. увечары. На сьвяткаваньне былі запрошаныя прадстаўнікі прэсы літоўскай і польскай і інш. госьці.

Цікаўны рэфэрат аб гісторыі беларускай прэсы прачытаў бацька беларускіх публіцыстаў, найстаршы заслужоны рабачай на ніве беларускай прэсы п. А. Луцкевіч.

Былі прачытаны прывітаньні ад п. п. Л. Абрамовіча, Ч. Янкоўскага і беларускае моладзі з Варшавы. Прамаўляў п. В. Абрамовіч ад польскага грамадзянства і п. Велецкі ад літоўскага. Вельмі харошаю прамову сказаў п. Велецкі; чулася, што гэта прамаўляе прадстаўнік братняга нам народу літоўскага. П. Велецкі гаварыў пабеларуску і гэта асабліва дэманстравала літоўска-беларускаю прыязнь. Вельмі пажадана, каб і Беларусы вучыліся палітоўску.

Шкада, што Беларускі Нацыянальны Камітэт не пастараўся, каб у сьвяткаваньню прынялі ўчасьце ўсе беларускія кірункі. Зьвернем увагу, што ўгодкі беларускай прэсы гэта ня толькі мае быць сьвята, але й праца, праца дзеля азнаямленьня шырокіх масаў з узьнікам, развоём і значэньнем беларускай прэсы. Сьвяткаваньне адбылося, дык цяпер павінна была-б пачацца шырока азнаёмная праца.

— Госьці з цэнтральнай Беларусі ў Вільні. 18 верасьня прыехалі ў Вільню на некалькі дзён проф. Беларускай Дзяржаўнай Гаспадарскай Акадэміі ў Горках (Радавая Рэспубліка Беларускай) Г. Гарэцкі (брат пісьменьніка М. Гарэцкага) і проф. Беларускага Дзяржаўнага Унівэрсытэту ў Менску Некрашэвіч. Успомненныя профэсары камандыраваны заганіцу з навуковымі мэтамі.

Проф. Некрашэвіч меў зь беларускімі філлёгамі ў Вільні нараду ў справе беларускага правапісу й граматыкі.

— Запісы ў Віленскі Унівэрсытэт. Ад 15 верасьня запісуюцца студэнты на ўсе факультэты Унівэрсытэту Сьцяпана Батуры ў Вільні.

— Мэморыял Літоўскага Т-ва „Rytas“. Літоўскае Т-ва „Rytas“ у Вільні падало ў Міністэрства Асьветы мэморыял аб скасаваньні кантролі адміністрацыйных уладаў у літоўскіх школах і аб утварэньні пры Школьнай Кураторыі Адзядзелу Літоўскіх Справаў. Кіраўніком гэтага адзядзелу была-б асоба выбраная тутэйшым літоўскім грамадзянствам.

— Заразныя хваробы ў Вільні. У мінулым тыдню сэкцыя здароўя магістрату віленскага адцеміла гэтакія хваробы заразныя: 1) на тыфус брушны хварэла 14 чалавекаў; 2) на тыфус неазначаны—1 чал.; 3) на крываўку—2 ч.; 4) на рожу—1 чал.; 5) на сухоты—2 чал.

Прысылайце адрасы!

Просім нашых чытароў прысылаць нам як найболей адрасоў сваіх знаёмых, каб мы маглі паслаць на іх пробныя нумары нашай газэты.

Зь Незалежнасці Літвы.

Падаромна Прэзідэнта ў Клайпэду.

Нядаўна Прэзідэнт Літвы разам з прэм'ерам Сьляжэвічам і некалькімі сябрамі кабінэту даведаўся да Клайпеды. Усё насяленьне клайпэдамага краю зь вялікай радасьцяй вітала важных гасьцеў, каторыя агледзілі порт і даведаліся да цэлага сьцягу (раду) мясцовых устаноў. Пры ад'ездзе Прэзідэнта Гаспадарства з Клайпеды яго прапущалі вялікія тоўпы народу.

Новы міністар заграічных справаў.

Новым міністрам заграічных справаў будзе дагэтуляшні пасол літоўскі пры нямецкім урадзе п. Сідзікаўскас. Назначэньне гэтае настане пасля павароту Сідзікаўскаса з Жэнэвы, дзе на сьлетняй зборцы Лігі Народаў ён ёсьць старшынёю літоўскай дэлегацыі.

Зьезд літоўскае моладзі акадэміцкае.

16 верасьня быў у Коўні зьезд Ліцьвіноў—студэнтаў высокіх школаў заграічных. Зьезд быў скліканы каб увагуліць і пасіліць заграіцаў акцыю на карысьць вярненьня Вільні. З рэфэратамі ў гэтым пытаньню паміж іншым выступілі: старшыня Саюзу вярненьня Вільні, рэктар унівэрсытэту і дырэктар акадэміцкага дэпартаменту др. Я. Пурыцкі.

Дэмакратызм у Ліцьве.

Кабінэт міністраў пастанавіў скасаваць усё тытулы: граф, князь, барон і г. п.

Зьезд прадстаўнікоў літоўскіх местаў.

5 верасьня ў Коўні быў зьезд саюзу літоўскіх местаў. На зьезд прыехала 20 дэлегатаў, прадстаўляючых 14 местаў. У прэзыдыуме зьезду былі: п. Вілэйшыс—бурмістр ковенскі, п. Сандэцкі—бурмістр шавельскі і п. Леві—сябра самаўраду ў Росіенях.

Літоўскія аэрапланы над польскай граіцай.

У райёне Рыконтаў і Мейшанаў 14 верасьня над літоўска-польскай граіцай лёталі літоўскія аэропланы.

З ГАЗЭТАЎ.

Польская палітыка стварыла „Грамаду“.

У стацьці „Życie białoruskie“ „Kur. Wileński“ з 15.IX. п. К. Сірэчынскі зварочуе ўвагу на пашырэнне дзейнасьці „Грамады“ і лічыць гэта неяснаспэчным для Польшчы. Правільна К. Сір. ўважае, што

„за зьяву гэтаю грэба наўперад узлажыць адказнасьць на нашаю (цольскаю — рэд.) зломнаю палітыку мяшынёваю (меншасьпяваю), бо гэта ёсьць плод абурэньня беларускага насяленьня сельскага, прычынены колёнізацыяй, асаціцтвам, недаваньнем роднай школы і тысяча меншымі і вялікімі зьдзекамі (szykany) й гвалтамі, якія дазнае беларускі селянін з боку провінцыяльнай адміністрацыі“.

хоць п. К. Сір. тутакі зьмякчыў, але сказаў праўду.

Затое станоўка мусім запротэставаць проці называньня нашага сялянства зьдэморалізаваным і як быццам так-жа з гэтае прычыны яно часткава йдзе ў „Грамаду“. Не беларускае сялянства зьдэморалізаванае, а зьдэморалізаваны польскі ўрад і ягоная адміністрацыя, ад якой вось ужо асьмі год як Беларусы, апрача зьдзеку і крыўдаў, нічагусенькі ня бачаць. Ідуць у „Грамаду“ не з добра і не на добро, але з гора, даведзеныя да безнадзееньня польскай палітыкаю.

Што рабілася у Віленскай Кураторыі Школьнай?

Пачынаючы з 14 верасьня ў працягу 3-х дзён Віленскі Акружны Суд разглядаў нашу мелую справу аб нячэваньні балагана і крадзежы з боку ўраднікаў у Віленскай Школьнай Кураторыі, якая Беларусам далася ў знакі ліквідацыі беларускіх школаў і зьдзекам над нашымі вучыцелямі. Дзея гэтага мы зьвернем асабліва ўвагу на судовы працэс і ролю самога куратара ў асьвятленьні сьведка і абвінавачаных, каб паказаць *якія людзі кіруюць доляй нашае школы*.

На лаве падсудных заселі 6. кіраўнік рэфэрату Пажэрскі і загадчык агульнага адзядзелу Рахальскі. Першы зь іх сьстэматычна ў працягу 2-х год краю скарбовыя і зьбіраныя з на-

сяленьня грошы на асьветныя мэты, а другі аб гэтым стараўся ня ведаць. Трэці ўраднік Якубоўскі пасьпеў уцячы заграіцу.

Із слоў абвінавачанага Рахальскага выясьнаецца, што куратор заадагта часта разьмінаўся з правам, прыкі: прыняў на службу д-ра Мушынскага зусім незаконна, выплачаў пэнсію сваёй сваячцы быццам кантролерцы прытулку, якога зусім ня было, забраў дакумэнты, з каторых відаць было, што куратар два разы незаконна ўзяў па 750 з. Далей, кажа Рахальскі, што куратар выдаў пасьведчаньне аб вышшай асьвеце Кучэўскага ня згоднае з праўдай.

Сьведка Карчэўскі таксама паказуе Гансяроўскага ў вельмі некарысным сьвятле. Браў куратор вялікія сумы як позычкі, праз кнігі іх не праводзіў і аддаваў па спадку маркі. Тое самае рабілі блізу ўсе ўраднікі.

На падставе паказаньня сьведка ёсьць пэўнасьць, што на лаву падсудных павінен сець і куратар Гансяроўскі. Адвакат Кулікоўскі, апіраючыся на адпаведныя параграфы, дамагаецца справу адлажыць, каб аддаць пад суд і куратара. Суд аднак згаджаецца з пракурорам і дазваляе выступіць Гансяроўскаму ў ролі сьведкі, якая мела магчымасьць пяць пахвальных гімнаў аб сваёй дзейнасьці і ўсю віну зваліць на Рахальскага.

Сьв. Якубоўская кажа далей, што Гансяроўскі выплачаў пэнсію дохтару школьнаму ў Барунах. Дохтар гэны ніякіх абавякаў пры школе ня меў. Паводле слоў сьведкі Манкевіча, *Гансяроўскі прыслаў у Кураторыю шпікоў, якія даведваліся аб палітычных пранаяньнях вучыцеляў!* Манкевіч высьвятляе ролю Сьвідэрскага ў жыцьці Кураторыі, прычым паказуе сыяг (рад) надужыцьцяў зь ягонага боку.

Пасьля прамовы пракур. і абароньніка, суд па нарадзе засудзіў Ф. Пажэрскага за крадзежу грошаў разам 11.608 зал. на 3 гады турмы з залічэньнем арышту папярэдняга; А. Рахальскага за недагляд і нядбаласьць на 500 зала-товак кары.

Такі вынік гаспадаркі на хваліварку п. Гансяроўскага нас яшчэ адовоіць ня можа. Мы будзем чакаць, калі прыйдзе час, каб адказнымі сталі і тыя верхаводы польскай асьветы, што на нашых землях вялі і вядуць не асьветную працу, але барацьбу з элемэтарнымі правамі т. зв. меншасьцяў. Для гэтай работы польскаму ўраду *ня былі патрэбныя людзі гонару*, толькі нягодныя кар'ерысты і зладзеі.

„Польшча здае экзамен на гаспадарчэ-творчэю спеласьць“—сказаў у гэтай справе пракурор. Здае і праваліцца—дабавім мы, бо Польшча цяперашня нічога з гісторыі не навучылася. А так яшчэ сьвежы ў яе паміці павінны быць тэндэнцыі маскоўскай школы і яе бяслаўны канец!

З Польшчы.

Помста за званьненьне із службы.

Два месяцы назад на цукроўні Чэнсто-піць была зроблена значная крадзежа. Было падазрэнне на швайцара Ціхондзу, якога звольнілі. Увапошнія дні Ціхондза стаў часта хадзіць у канцэлярыю праўленьня, дамагаючыся прынятку сябе назад на службу. 16 верасьня ён прайшоў у кабінэт дырэктара, дзе пасля кароткай гутаркі выняў леварвэр і трэйчы выстраліў у дырэктара Жыгімонта Зіса. Ранены ў грудзі дырэктар паваліўся. На гукі стрэлаў прыбег у кабінэт галоўны сэкратар Клейд. Ціхондза выстраліў і ў яго, раніўшы каля левай пахі. Клейду ўдалося яшчэ выбегчы з кабінэту. Ціхондза выстраліў потым сабе ў галаву. Без адкладу была пазвана борздая помач і паліцыя. Дырэктар Зіс умер ад ранаў, сэкратар адвезены ў шпіталь, а Ціхондза — пры кананьню.

Уцекі інтэрнаваных лётальнікаў літоўскіх.

18-га верасьня ў вечары зь вязьніцы ў Модліне (Польшча) ўцяклі два інтэрнаваныя лётальнікі літоўскія: падпаручнік Малутаціс і капрал Рыгор Гайбрытас, каторыя калісь спусьціліся каля табару ім. Шаптыцкага ў Вільні.

Ніколі ня зьніштажай сваёй роднай газэты. Прачытаўшы дай яе суседу.

Што дзеецца ў сьвеце?

Ліга Народаў.

Агульная зборка Лігі Народаў ужо скончылася. На незаўсэдныя месцы ў Раду Лігі абраны: на тры гады—Чылі, Румынія і Польшча; на два гады—Хіна (Кітай), Голляндія і Колюмбія; на адзін год—Бэльгія, Чэхаславаччына і Сан-Сальвадор. Польшчы прызнана права новага абраньня ў Раду па трох год, але гэта станецца тады, калі большасьць сяброў Лігі Народаў будзе лічыць новае абраньне Польшчы ў Раду Лігі патрэбным. Францыя й Англія сьлёта памаглі Польшчы, але за тры гады могуць іх адносіны зусім зьмяніцца. Такое «права», якое дастала Польшча, маюць усе сябры Лігі Народаў. Чэхаславаччына бяз жаднай аду-мысловай пастановы ўжо чацьверты раз сьлёта абрана ў Раду Лігі Народаў. Уходам Нямецчыны ў Лігу Народаў, зацьвяджаецца дэкарнская ўмова а гэтым

Францыя й Нямецчына

збліжаюцца да сябе. Заграічны міністар Нямецчыны Стрэсман меў нараду з прадстаўніком Францыі ў Лізе Народаў—мін. Брыянам. Прадметам нарады была справа акупацыі надрэйнскіх земляў францускім войскам, замена міжсаюзнай контролі вайскавай у Нямецчыне на контролю Лігі Народаў, справа Саары і некаторыя іншыя. Нямецкія газэты пішуць, што паміж Французамі й Немцамі вядуцца гутаркі аб тым, каб Нямецчына выкупіла ў Францыі райён Саары за 250 міліёнаў марак золатам.

Францускія газэты пішуць, што адным з галоўных сьледамак (насьледкаў) француска-нямецкага паразуменьня магла-б быць помач Нямецчыны ў ліквідацыі міжсаюзьніцкіх даўгоў. Гэта аздаравіла-б францускаю валюту.

Гішпанія

мае бяду із сваім войскам. Да артылерыстых; незадоволеных дыктатарам Прымо дэ Рывэры, прылучылася яшчэ пехата. Гэтае войска дамагаецца, каб дыктатар уступіў. Гішпанія зьвярнула да Францыі і Англіі з пропозыцыяй склікаць канфэрэнцыю ў справе Тангеру. Цяперака Гішпанія ўжо не дамагаецца сабе Тангеру, але толькі хоча, каб яе дапусьцілі да супольнага зь іншымі адміністраваньня гэтым краем. Няма дзіва, што Гішпанія на сто процэнтаў зьменшыла свае дамаганьні, бо ў *Марокку йзноў узнялося паўстаньне Арабаў* проці Гішпаніі. Колённа гішпанскага войска, што была на паўдзён ад Тэтуана, прымушана была адступіць. Паўстаньне йзноў ахапіла ўсю тэрыторыю, што пад протэктаратам Гішпаніі. Асабліва ваяўніча настроены ўсходнія плямёны. Як ведама, Гішпанія была пабіта Марокканцамі і выгнана з Марокка і толькі неасцярожнае выступленьне Марокканцаў проці Францыі зрабіла тое, што супольнымі сіламі Французаў і Гішпанцаў яны былі пабітыя. Цяперака Гішпанія адна бяз Французаў можа быць йзноў пабітая Марокканцамі.

Італія

карыстае зь цяжкага палажэньня Гішпаніі і зрабіла зь ёю ўмову, паводле якой Італія дастае значныя концэсіі на Міжземным мору. За гэта Італія абяцала падзьдэргаваць прэтэнзыі Гішпаніі на Тангер, але гэныя цяперака будуць малыя.

Іншаю ўмову «прыязьні» Італія зрабіла з Румыніяй.

Конгрэс „Панэўропэйскай Вуніі“.

Ад якогась часу зарганізавана «Панэўрапэйская Вунія». Дзейнасьць яе найбольш праяўлялася ў Ведані. Сьлёта ад 3—6 кастрычніка будзе ў Ведані конгрэс «Панэўропэйскай Вуніі». Будзе ён конгрэсам народаў, а не гаспадарстваў. На гэтым конгрэсе будзе разглядацца справа пашырэння прапаганды на краі яшчэ да Вуніі не

належаць, справа абароны нацыянальных меншасцяў, справа папулярных выдавецтваў пацыфістычных і г. п.

Дэлегатамі на гэты конгрэс паміж іншым будучы: зь Літвы б. прэз. мін. Клімас, з Францыі б. мін. Эд. Эрмо, з Чэхаславацкіны б. мін. В. Шустэр, з Нямеччыны прэз. Рэйстагу П. Лебе, з Аўстрыі б. канцлер д-р Іг. Сэйпэль.

Варта падумаць, каб беларускі голас быў чутны на гэтым конгрэсе.

РОЗНЫЯ.

Цікаўны запіс. Нядаўна ўмерлы ведамы кінематографічны артыст італьянскі, Рудольфа Валентыно, першай сваёй жонцы ані граша не заісаў, другой адзін дала, а ўсю іншую сваю вялікаю масасьць падзяліў роўна паміж сваімі братамі і сёстрамі.

Сьмерць вялікага наўчонага. 15 верасьня памер найстаршы нямецкі філзаф проф. д-р Рудольф Эўнен, што ў 1908 г. дастаў надгароду Ноблеву.

Колькі аўтамабілеў у Бэрліне. Цяпер у Бэрліне ёсьць 50 тысячаў аўтамабілеў. Перад вайной было 10 тысячаў.

Страшная бора. У Істошыме (Японія) бора зьністожыла 20 000 будынкаў. 30 душ забітых, 30 прапала і 20 раненых.

Пагібель арміі Ву-Пэй-Фу. З Пэкіна накіраваў, што з вялізарнай 150 тысячнай арміі Ву-Пэй-Фу, цяпер асталося толькі 10 тыс. чалавекаў. Лепшыя часьці арміі або ўзяты ў палон кантонцамі, або самі перайшлі на іх бок. Страты кантонскіх войскаў у працягу апошніх баёў даходзяць да 30 тыс. душ.

Польска-чэская „прыязнь“. Нямецкая газета „Tägl. Rundschau“ зварочуе ўвагу на стацьці газэты „Kurjer Wileński“ і „Głos Prawdy“ адносна пытаньня кампэнсацыі для Польшчы на Балтыцкім пабярэжжы за прылучэньне Аўстрыі да Нямеччыны. Успомненая нямецкая газэта лічыць стацьці польскіх газэтаў дзікімі прэтэнзыямі польскіх захопных імкеньнеў. Як ведама, Чэхія нядаўня ўрадова прыяцелка Польшчы, вельмі зацікаўлена тым, каб Аўстрыя ня была прылучана да Нямеччыны.

Забастоўка вуглякопаў у Англіі дагэтуль стоіла 350 міліёнаў хунтаў штэрлінгаў.

Найвялікшы параход у сьвеце нядаўна спущаны ў Англіі. Ён мае ўдаўжкі 143 сажні. Параход гэты асабовы.

Склікаць арганізацыйнага сходу бяз прыгатовы і апавішчэньня нельга. Пярвей трэба зрабіць магчыма шырокі наказ аб тым, калі, дзе і ў якую гадзіну сход будзе зьбірацца.

Сход адчыняе асоба, якая прасіла ад улад дазволеньня на скліканьне яго. Яна-ж прапануе забраным выбраць прэзыдыум сходу. Пасьля выбару прэзыдыуму пачынальнік просіць голасу і ў даўжэйшай прамове драбязна высьняе забраным:

1) Значэньне коопэрацыі наагул. Коопэрацыя гэта ёсьць згуртаваньне разьцярушаных сілаў і кіраваньне іх да мэтаў, якіх асобнымі сіламі дасягнуць немагчыма. Прыкладам можа служыць чэскі народ. Літаратура да гэтага пункту: „Kooperatyzm“ Bancela і „Як багацеюць чэскія сяляне“, пераклад Зязюлі.

2) Карысьць, якую даюць супалкавыя малачарні.

3) Кошт уладжаньня супалкавае малачарні. Машыны каштуюць блізу 2500 шв. фр. (каля 4.350 зал.).

4) Адкуль узяць грошы на ўладжаньне супалкавае малачарні.

5) Паі, аб каторых будзе ніжэй.

Пачынальнік павінен добра сам падрыхтавацца, каб мог аб гэтых пунктах гаварыць да толку і зразумела. Канчаючы прамову звычайна заахвочуецца забраных падняць дыскусію, якая шмат чаго высьняе і заўсёды бывае вельмі карысна.

Пасьля дыскусіі прэзыдыум сходу даручае пісару чытаць статут супалкавых малачарняў. Важнейшыя параграфы статуту пачынальнік ясна высьняе і ў канцы просіць забраных, каб запісаваліся ў сябры супалкавае малачарні. Тых, што адмовяцца запісацца, як ужо запісаваньне кончыцца, належыць за сходу вылучаць.

Далей засядаюць на сходзе адны сябры і праз галасаваньне пастанаўляюць аб тым, як супалка будзе называцца, прыкладам: „Спор“, „Пшчала“, „Золак“, „Супрага“, „Крыніца“ і г. д.

Далей таксама галасаваньнем сябры выбіраюць месца, у якім мае быць закладзена малачарня і месца быцьця яе ўраду. Тут зручна аддзіць, што, выбіраючы месца для малачарні, нельга браць пад увагу асабістае выгады ані пачынальніка ані болей сьвядомых сяброў, а толькі дабра самае арганізацыі. Вёскі надрэчныя маюць першынство перад запольнымі. Найкеліцы зь лепшай ураджайнай і ўраджайнай зямлёй і гурчэйшым засяленьнем перад ваколіцамі зь зямлёй меней ураджайнай. А чаму? Бо надрэчнікі і багатыры маюць болей пашы, дык і малака ў іх болей. Па вёсках, дзе ёсьць меней малака, закладаць малачарні неаплаціцца; там выгадней закладаць малачарныя адзьдзелы (філіі), аб каторых будзе ніжэй.

M. III.

(Далей будзе).

Памогі земляробскім гурткам.

Саюз земляробскіх гурткоў (Związek Kółek Rolniczych) і арганізацыя віленскага ваяводства дастаў зь міністэрства памогі на м. верасень 6350 зал. Гэтая памога мае пайсьці на ўтрыманьне земляробскіх і гадаўляных інструктароў. Віленска-Троцкі павет лічыць цяпер зарганізаваных 20 земляробскіх гурткоў. Як ведама, вышупомнены саюз земляробскіх гурткоў памагае польскаму ўраду палячыць наш край; ў праціўным выпадку ён-бы памогі ад ураду не даставаў.

Павер пры куплі садовых дрэваў (прышчэпаў).

Цэнтральны саюз земляробскіх гурткоў у Варшаве наказаў Віленскаму саюзу, што земляробскім гурткам і такім-жа арганізацыям, якія ёсьць у Віленскім вайводстве, умоўлены дадатковы павер (крэдыт) беспасярэдне ў садовых фірмах на куплю прышчэпаў. Павер будзе на паўгоду і лічыцца на 12 проц. у годніх адносінах.

Гаспадарская выстаўка з нашых земляў будзе ў Варшаве.

Яшчэ да апошняга часу было хістаньне, ці Гаспадарская выстаўка Заходняй Беларусі і Усходняй Літвы будзе ў Вільні ці ў Варшаве, але вольна доважыцца Цэнтральны Спаўняючы Камітэт Выстаўкі пастанаўіць, што яна будзе ў Варшаве 1-га верасьня 1927 г. Назначэньне выстаўкі з нашага краю ў Варшаве—гэта адзін із шмат якіх прыкладаў, як Паліякі імкнуцца зьвесці на нішто нашаю сталіцу—Вільню. Ад гэтага церпяць ня толькі сьвядомыя Беларусы, Ліцьвіны і іншыя, але таксама тыя Беларусы, што лічаць сябе Паліякамі. Калі-ж яны зразумеюць, што, як-бы яны не выракаліся роднага краю і народу, доля іхняя заўсёды зь імі зьвязана?

За сказанага бачым, што вышпаменёны закід быў бы вельмі зьверху і абмыльны.

Ліст да Рэдакцыі.

Паважаны пане Рэдактару!

Дзеля высвятленьня таго, як-бы я меў зносіны з існуючай Беларускай Радай добра вядомага п. Паўлюкевіча і прыймаў актыўнае вучасьце ў працы названай палітычнай інстытуцыі, прашу надрукаваць, што ніякай працы з Паўлюкевічам быць не магло на беларускай ніве дзеля таго, што названы прэзэс Рады ніколі ня быў беларускім дзеячом.

З пашанай Я. Пешка.

Вільня, 12.IX.1926.

НАШАЯ ПОШТА.

Іван Ясерка: Вельмі мя рады, што Вы пашыраеце сваю газэту „Сял. Ніву“. Пробныя нумары на прысланыя Вамі адрасы будучы высылацца цэлы месяц, пачынаючы з № 30. Накажэце Вашым знаёмым, каб яны дамагаліся газэты на пошце.

Штукар: Ліст Ваш ня будзе надрукаваны, бо мала каму цікавы. Пішэце аб справах, маючых шыршае значэньне.

Канст. Матусэвіч: За прысланае дзякуем, „Закладайма рамесленьня школы“ надрукуем у далейшым нумары. Пішэце!

Дасталі:

На „Сял. Ніву“ і песьельнік Канстан. Гарасімчуку 4 зал. „Сял. Ніву“ пасылаем, а песьельніка кнігарня ня мае. Напішэце, што маем зрабіці з 2½ зал., назначанымі на песьельнік?

Ад: Гапановіча Янкі 5 зал., Івана Ясеркі, Г. Вліскоўскага, П. Трыпуцкі, Яэпа Клякача, Мары Чарняўскай, Я. Смыка—па 2 зал.

Куток сьмеху й сатыры.

Разважэньне краўцовага камара: Я быў звончык і астаўся звончык; зьвінеў „за прылічное вознагражденье“, у „Пролетару мест і вёсак“, потым яшчэ за „прылічнейшае“ званіў у „Грамадскім Голасе“ Паўлюкевічавым. А калі мае вымаганьні „прылічнова“ дайшлі да „непрыліччя“, Паўлюкевіч мяне выштырхнуў вон. Тады, крыху пакруціўшыся, я апынуўся йзноў „за прылічное“ як „сьпец“ у „Маланцы“ і тамка надовячы бэдрыкнуў проці беларускае мовы. Вось які я бэдрыкель-звончык-камар краўцоў!

ЗАГАДКІ.

4. Каля ямы з булавамі.
5. Жоўтае родзіць, на лапатах ходзіць.
6. На моры дуб сякуць, на ўвесь сьвет трэскі лятуць.

Адгадкі ў наступным нумары. За кожнаю адгаданаю за тыдзень загадку Рэдакцыя дае за паўданы Беларускай Календар на 1927 год.

Прысылайце адгадкі адкрыткаю, бо гэтак таней на 10 грошаў.

Адгадкі загадак, надрукаваных у № 29: 1) агонь, 2) венік, 3) галоўка капусы.

ПРЫКАЗКІ.

4. Ня першы раз ваўку ў лесе зімаваць.
5. Моладасьць—усё дурнасьць.
6. У дурнога—дурныя й песьні.

ЛЯКАРНЯ Літоўскага Т-ва Санітарнае Помачы Вільня, Віленская вул. 28.

У амбулаторыі прымаюць дактары-спэцыялісты: дзіцячыя хвар. ад 11—12 і 3—4 г.; нутраныя хваробы 10—4; хірургічныя 1—2; жаночыя 11—1; вачэй 11—2; вушэй, носа і горла 2—3; зубоў 10—11; скуры і вэнэрычныя 2—3; нэрваў 1—2; у лякарні адзьдзелы: унутраны, хірургічны, гінекалягічны і РАДЗІЛЬНЫ.

— КАБІНЭТ РЭНТГЕНА І ЭЛЕКТРА-МЭДЫЧНЫ. — Лічэньне праменьнямі, фатаграфаваньне, прасвятленьне, электрычныя ванны, электрычныя масажы.

АНАЛІТЫЧНАЯ ЛАВАРАТОРЫЯ.